

Ontwerpmethodebesluit bijlage 4 Wettelijk kader GTS

Ons kenmerk : ACM/UIT/656874
Zaaknummer : ACM/25/197291 (Methodebesluit GTS 2027-2031)
Datum : 18 september 2025

Inhoud

1.	Gasverordening (EU) 2024/1789	3
2.	Gasrichtlijn (EU) 2024/1788	5
3.	Energiewet	5

1. Gasverordening (EU) 2024/1789

Artikel 17. Tarieven voor de toegang tot netten

1. De door de transmissiesysteembeheerders toegepaste tarieven, of de voor de berekening daarvan gebruikte methoden die zijn goedgekeurd door de regulerende instanties op grond van artikel 78, lid 7, van Richtlijn (EU) 2024/1788, alsmede de tarieven die worden gepubliceerd op grond van artikel 31, lid 1, van die richtlijn, zijn transparant, houden rekening met de noodzaak van systeemintegriteit en verbetering ervan en zijn een afspiegeling van de werkelijke kosten, voor zover deze overeenkomen met die van een efficiënte, structureel vergelijkbare netbeheerder en transparant zijn, waarbij tevens wordt gelet op de nodige winst op de investeringen. De tarieven of de voor de berekening daarvan gebruikte methoden zijn niet-discriminerend.

De tarieven kunnen ook worden vastgesteld aan de hand van marktgerichte regelingen, zoals veilingen, mits dergelijke regelingen en de eruit voortvloeiende inkomsten door de regulerende instantie worden goedgekeurd.

De tarieven, of de methoden voor de berekening daarvan, zijn bevorderlijk voor de efficiënte handel in aardgas en voor de concurrentie en zijn tegelijk gericht op het vermijden van kruissubsidiëring tussen de netgebruikers en op het bieden van stimulansen voor investeringen en het handhaven of creëren van interoperabele transmissienetten.

Tarieven voor netgebruikers worden op niet-discriminerende wijze en voor elk entry- en exitpunt van het transmissiesysteem apart vastgesteld. Kostenverdelingsmechanismen en methoden voor tariefbepaling voor entry- en exitpunten worden goedgekeurd door de regulerende instanties. De regulerende instanties zorgen ervoor dat nettarieven niet berekend worden op basis van contractuele paden.

2. De tarieven voor de toegang tot netten werken niet beperkend op de marktliquiditeit of versturend voor de grensoverschrijdende handel van de verschillende transmissiesystemen. Indien, niettegenstaande artikel 78, lid 7, van Richtlijn (EU) 2024/1788, verschillen in de tariefstructuren de handel tussen transmissiesystemen zouden belemmeren, streven transmissiesysteembeheerders, in nauwe samenwerking met de betrokken nationale instanties, actief naar de convergentie van tariefstructuren en tariefbeginselen.

(...)

Artikel 19 Inkomsten van transmissiesysteembeheerders

1. Vanaf 5 augustus 2025 waarborgt de betreffende regulerende instantie de transparantie van de methoden, de parameters en de waarden die worden gebruikt om de toegestane of beoogde inkomsten van transmissiesysteembeheerders te bepalen. De regulerende instantie maakt de in bijlage I bedoelde informatie bekend, of vereist openbaarmaking door de betreffende transmissiesysteembeheerder, met dien verstande dat de gegevens die door de betreffende regulerende instantie als commercieel gevoelig worden beschouwd, worden beschermd. Die informatie wordt in een vrij toegankelijk, downloadbaar en read-only formaat ter beschikking gesteld, en voor zover mogelijk in een of meer courante talen.

(...)

Bijlage I bij Gasverordening (EU) 2024/1789

Richtsnoeren

1. Te publiceren informatie over de methode om de gereguleerde inkomsten van de transmissiesysteembeheerder te bepalen

De in de punten 1 tot en met 5 bedoelde informatie wordt door de regulerende instantie of de transmissiesysteembeheerder, zoals door de regulerende instantie beslist, voorafgaand aan de tariefperiode gepubliceerd.

Die informatie wordt afzonderlijk verstrekt voor transmissieactiviteiten waar de transmissiesysteembeheerder een onderdeel vormt van een grotere commerciële entiteit of houdstermaatschappij.

1. De entiteit die verantwoordelijk is voor de berekening, vaststelling en goedkeuring van de verschillende componenten van de methode.

2. Een beschrijving van de methode, inclusief ten minste een beschrijving van:

- a) de algemene methode, zoals een inkomstenplafond, hybride, cost-plus of tariefbenchmarking;
- b) de methode om de gereguleerde activa (regulatory asset base — RAB) te bepalen, inclusief:
 - i) de methode om de initiële (begin-) waarde van de activa vast te stellen, zoals die wordt toegepast bij het begin van de desbetreffende reguleringsperiode en als er nieuwe activa aan de RAB worden toegevoegd;
 - ii) de methode om activa opnieuw te beoordelen;
 - iii) toelichtingen over de waardeontwikkeling van de activa;
 - iv) de behandeling van buiten gebruik gestelde activa;
 - v) de op de RAB toegepaste afschrijvingsmethode, met inbegrip van eventuele op de waarde toegepaste wijzigingen;
- c) de methode om de kapitaalkosten te bepalen;
- d) de methode om de totale uitgaven (TOTEX) vast te stellen, of, indien van toepassing, de exploitatiekosten (OPEX) en kapitaaluitgaven (CAPEX);
- e) de methode om de kostenefficiëntie vast te stellen, indien van toepassing;
- f) de toegepaste methode om de inflatie te bepalen;
- g) de methode om premies en prikkels vast te stellen, indien van toepassing;
- h) niet-controleerbare kosten;
- i) binnen de houdstermaatschappij verrichte diensten, indien van toepassing.

3. De waarden van de parameters die in de methode worden gebruikt:

- a) de gedetailleerde waarden van de parameters die deel uitmaken van de kosten van eigen vermogen en vreemd vermogen, of de gewogen gemiddelde kapitaalkosten, in percentages;
- b) afzonderlijk op pijpleidingen en compressoren toegepaste afschrijvingstermijnen, in jaren;
- c) wijzigingen van de afschrijvingstermijn of in de versnelling van de afschrijving op activa;
- d) efficiëntiestreefcijfers, in percentages;
- e) inflatie-indices;
- f) premies en prikkels.

4. De waarde van de kosten en uitgaven die worden gebruikt om de toegestane of beoogde inkomsten te berekenen, in euro's en in lokale valuta, van:

- a) de RAB per activatype, uitgesplitst per jaar tot de volledige afschrijving ervan, inclusief:
 - i) de aan de RAB toegevoegde investeringen, per activatype;
 - ii) de afschrijving per activatype, of de volledige afschrijving van de activa;
- b) de kapitaalkosten, inclusief de kosten van eigen vermogen en vreemd vermogen;
- c) operationele uitgaven;
- d) premies en prikkels, afzonderlijk per post.

5. Door de transmissiesysteembeheerder te verstrekken financiële indicatoren. Indien de transmissiesysteembeheerder onderdeel vormt van een grotere houdstermaatschappij of onderneming, worden die waarden afzonderlijk voor de transmissiesysteembeheerder verstrekt, inclusief:

- a) inkomsten voor aftrek van rente, belastingen en afschrijvingen (EBITDA);
- b) inkomsten voor aftrek van rente en belastingen (EBIT);
- c) opbrengst van de activa I (ROA) = EBITDA/RAB ;
- d) opbrengst van de activa II (ROA) = EBIT/RAB ;
- e) rendement eigen vermogen (ROE) = $\text{Profit}/\text{Equity}$;
- i) rendement op het geïnvesteerd vermogen (ROCE);
- ii) hefboomratio;
- iii) nettoschuld/(nettoschuld + eigen vermogen);
- iv) nettoschuld/EBITDA.

De regulerende instantie of de transmissiesysteembeheerder verstrekt een vereenvoudigd tariefmodel met inbegrip van de uitgesplitste parameters en waarden van de methode, aan de hand waarvan de toegestane of beoogde inkomsten van de transmissiesysteembeheerder kunnen worden nagerekend. (...)

2. Gasrichtlijn (EU) 2024/1788

Artikel 31 Derdentoegang tot aardgasdistributie en -transmissie en LNG-terminals

1. De lidstaten dragen zorg voor de invoering van een systeem voor derdentoegang tot het transmissie- en distributiesysteem en LNG-installaties, gebaseerd op bekendgemaakte tarieven die gelden voor alle afnemers, inclusief leveringsbedrijven, en die objectief worden toegepast zonder onderscheid te maken tussen systeemgebruikers. De lidstaten zorgen ervoor dat deze tarieven of de aan de berekening daarvan ten grondslag liggende methoden voorafgaand aan hun toepassing overeenkomstig artikel 78 worden goedgekeurd door een regulerende instantie, en dat deze tarieven en, indien alleen de methoden zijn goedgekeurd, de methoden worden bekendgemaakt voordat zij in werking treden.

Artikel 78 Taken en bevoegdheden van de regulerende instantie

1. De regulerende instantie heeft de volgende taken:

a) vaststellen of goedkeuren, volgens transparante criteria, van transmissie- of distributietarieven of de berekeningsmethoden hiervoor, of beide;

(...)

7. De regulerende instanties zijn bevoegd om ten minste de methoden voor het berekenen of tot stand komen van de volgende voorwaarden vast te stellen of voldoende ruim vóór hun inwerkingtreding goed te keuren:

a) de aansluiting op en toegang tot nationale aardgasnetten, inclusief de transmissie- en distributietarieven en voorwaarden en tarieven voor toegang tot LNG-installaties, waarbij tarieven of methoden het mogelijk maken dat de noodzakelijke investeringen in de netten en LNG-installaties op een zodanige wijze worden uitgevoerd dat deze investeringen de levensvatbaarheid van de netten en de LNG-installaties kunnen waarborgen;

(...)

3. Energiewet

Artikel 3.106 algemene bepalingen tarieven

1. Een transmissie- of distributiesysteembeheerder brengt voor het uitvoeren van wettelijke taken of verplichtingen bij aangeslotenen op zijn systeem, bij beheerders van transmissie- of distributiesystemen die via een systeemkoppeling zijn verbonden met zijn systeem, of, in het geval van de transmissiesysteembeheerder voor gas, bij netgebruikers tarieven in rekening:

a. die vooraf door de Autoriteit Consument en Markt zijn vastgesteld overeenkomstig paragraaf 3.6.2;

b. die, indien de transmissie- of distributiesysteembeheerder daartoe op grond van het tweede lid verplicht is, zijn gebaseerd op een vooraf door de Autoriteit Consument en Markt overeenkomstig artikel 3.112 goedgekeurde berekeningsmethode.

2. Indien de Autoriteit Consument en Markt ten aanzien van een wettelijk taak of verplichting van oordeel is dat het niet passend of doelmatig is om voor de uitvoering daarvan vooraf een uniform tarief vast te stellen overeenkomstig paragraaf 3.6.2, bepaalt de Autoriteit Consument en Markt dat de tarieven daarvoor worden gebaseerd op een overeenkomstig artikel 3.112 door de Autoriteit Consument en Markt goedgekeurde berekeningsmethode.

3. Het eerste en tweede lid zijn niet van toepassing:

a. indien het een tijdelijke taak betreft, voor zover bij het toekennen van de tijdelijke taak is bepaald dat de transmissie- of distributiesysteembeheerder voor het uitvoeren daarvan een tarief in rekening brengt bij degenen ten behoeve van wie die tijdelijke taak wordt uitgevoerd; en

b. voor zover de transmissie- of distributiesysteembeheerder voor het uitvoeren van een wettelijke taak of verplichting al op andere wijze een vergoeding ontvangt.

4. In afwijking van het eerste lid kan een transmissie- of distributiesysteembeheerder lagere tarieven in rekening brengen dan de overeenkomstig dit artikel vastgestelde tarieven, mits deze niet-discriminerend en transparant zijn.

5. De Autoriteit Consument en Markt publiceert een besluit als bedoeld in het tweede lid op een voor eenieder kenbare en toegankelijke wijze.

Paragraaf 3.6.2 Tariefreguleringsmethode vooraf vastgestelde tarieven

Artikel 3.107 uitgangspunten en tariefstructuren

1. De Autoriteit Consument en Markt stelt de door transmissie- en distributiesysteembeheerders toe te passen tarieven waarop artikel 3.106, eerste lid, van toepassing is, overeenkomstig deze paragraaf vast en met inachtneming van het bepaalde bij of krachtens verordening 2019/943 en verordening 715/2009 inzake tarieven.

2. De tarieven zijn transparant, niet-discriminerend en reflecteren de kosten van de transmissie- of distributiesysteembeheerder in verband met het uitvoeren van de wettelijke taken of verplichtingen voor zover deze kosten efficiënt zijn en niet dubbel worden vergoed.

3. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur kunnen nadere regels worden gesteld over algemene tariefbeginselen voor het onderscheiden van tarieven en toedelen van kostensoorten en het in aanmerking nemen van kostensoorten:

a. als dit dient ter implementatie van onderdelen van richtlijn 2009/73, richtlijn 2012/27 of richtlijn 2019/944; of

b. voor zover het Verdrag voor de werking van de Europese Unie of de kaders van de Europeesrechtelijke voorschriften inzake elektriciteit of gas daarvoor ruimte laten.

4. De methoden of voorwaarden, bedoeld in artikel 3.119, omvatten ten aanzien van de tarieven in ieder geval een nadere onderscheiding van de tarieven, de toedeling van kostensoorten aan deze tarieven en de wijze waarop de kostensoorten in aanmerking worden genomen.

Artikel 3.108 methodebesluit

1. De Autoriteit Consument en Markt stelt, overeenkomstig afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht, de tariefreguleringsmethode vast voor vaststelling van de tarieven, bedoeld in artikel 3.107, eerste lid, voor onderscheidenlijk:

a. de transmissiesysteembeheerder voor elektriciteit;

b. distributiesysteembeheerders voor elektriciteit;

c. de transmissiesysteembeheerder voor gas;

d. distributiesysteembeheerders voor gas;

2. De tariefreguleringsmethode strekt tot vergoeding van door de transmissie- of distributiesysteembeheerder te maken efficiënte kosten bedoeld in artikel 3.107, tweede lid, stimuleert de transmissie- of distributiesysteembeheerder tot een efficiënte bedrijfsvoering, voorziet in een rendement dat in het economisch verkeer gebruikelijk is, en waarborgt een betrouwbare, betaalbare en duurzame energievoorziening.

3. De tariefreguleringsmethode bepaalt de wijze waarop de per jaar toegestane of beoogde inkomsten ter dekking van de efficiënte kosten, bedoeld in het tweede lid, worden vastgesteld en, ten behoeve daarvan, in ieder geval:

a. de wijze waarop de verwachte efficiënte kosten worden vastgesteld en, indien daarbij gebruik wordt gemaakt van rekenvolumes, de wijze en het moment waarop deze rekenvolumes worden vastgesteld;

b. het rendement dat in het economische verkeer gebruikelijk is.

4. Bij de wijze waarop de toegestane of beoogde inkomsten worden vastgesteld als bedoeld in het derde lid, kan de Autoriteit Consument en Markt bepalen dat deze kunnen worden aangepast in verband met de geleverde kwaliteit van een wettelijke taak of verplichting.

5. De Autoriteit Consument en Markt bepaalt de periode waarvoor de tariefreguleringsmethode geldt. Deze periode bedraagt minimaal vier en maximaal zes jaar.

Artikel 3.109 inkomstenbesluit

1. De Autoriteit Consument en Markt stelt voorafgaand aan het eerste jaar van een reguleringsperiode als bedoeld in artikel 3.113, vijfde lid, met inachtneming van het methodebesluit voor iedere transmissie- of distributiesysteembeheerder, de voor elk jaar van de reguleringsperiode toegestane inkomsten vast of de beoogde inkomsten en rekenvolumes.
2. De Autoriteit Consument en Markt herziert de inkomstenbesluiten indien het methodebesluit, bedoeld in het eerste lid, bij een onherroepelijke rechterlijke uitspraak is vernietigd of bij een onherroepelijk besluit van de Autoriteit Consument en Markt is herzien, en neemt daarbij die uitspraak of dat besluit in acht.

Artikel 3.110 tarievenbesluit

1. De Autoriteit Consument en Markt stelt voor iedere transmissie- of distributiesysteembeheerder, op basis van een daartoe strekkend voorstel van de transmissie- of distributiesysteembeheerder, jaarlijks de tarieven, bedoeld in artikel 3.107, eerste lid, vast met inachtneming van de nadere regels over algemene tariefbeginselen, bedoeld in artikel 3.107, derde lid.
2. De Autoriteit Consument en Markt stelt ten behoeve van de vaststelling van de tarieven de totale toegestane of beoogde inkomsten voor de transmissie- of distributiesysteembeheerder voor dat jaar vast en betreft daarbij:
 - a. de op grond van het inkomstenbesluit vastgestelde toegestane of beoogde inkomsten voor dat jaar;
 - b. de rekenvolumes, indien het methodebesluit bepaalt dat deze bij de jaarlijkse vaststelling van de tarieven worden vastgesteld.
3. Ten behoeve van de vaststelling van de totale toegestane of beoogde inkomsten, bedoeld in het tweede lid, overweegt de Autoriteit Consument en Markt of het passend is om daarbij tevens te betrekken:
 - a. de relatieve wijziging van de consumentenprijsindex;
 - b. de voor dat jaar geschatte kosten voor de uitvoering van taken of verplichtingen als bedoeld in artikel 3.106, eerste lid, aanhef en onderdeel a, waarmee geen rekening is gehouden bij de vaststelling van het methodebesluit, voor zover deze kosten efficiënt zijn;
 - c. de voorafgaand aan dat jaar gemaakte kosten voor de uitvoering van de taak bedoeld in artikel 3.27, of een verplichting krachtens artikel 3.8, derde lid, onderdeel b, waarmee geen rekening is gehouden in het methodebesluit, voor zover deze kosten efficiënt zijn;
 - d. de voor dat jaar geschatte vermogenskosten voor investeringen die nog niet in gebruik zijn genomen en waarvoor gelet op artikel 6.1 een projectbesluit als bedoeld in afdeling 5.2 van de Omgevingswet is vastgesteld door Onze Minister, voor zover deze kosten efficiënt zijn;
 - e. de voor dat jaar geschatte kosten voor investeringen die in dat jaar in gebruik zijn of worden genomen en waarvoor gelet op artikel 6.1 een projectbesluit als bedoeld in afdeling 5.2 van de Omgevingswet is genomen, voor zover deze kosten efficiënt zijn.
4. De Autoriteit Consument en Markt betreft bij het vaststellen van de tarieven correcties met betrekking tot:
 - a. tarieven uit voorgaande jaren die zijn gewijzigd bij rechterlijke uitspraak of door herziening van een besluit door de Autoriteit Consument en Markt;
 - b. tarieven uit voorgaande jaren die zijn vastgesteld met inachtneming van een methodebesluit of inkomstenbesluit dat bij onherroepelijke rechterlijke uitspraak is vernietigd of bij onherroepelijk besluit van de Autoriteit Consument en Markt is herzien, op basis van een herziene vaststelling van deze tarieven met inachtneming van die rechterlijke uitspraak of dat besluit en het verdisconteren van het verschil.
5. De Autoriteit Consument en Markt kan bij het vaststellen van de totale toegestane of beoogde inkomsten, bedoeld in het tweede lid, of de tarieven correcties betrekken voor:
 - a. verschillen tussen vastgestelde rekenvolumes en gerealiseerde volumes;
 - b. verschillen tussen vastgestelde beoogde inkomsten en gerealiseerde inkomsten;
 - c. toegestane of beoogde inkomsten of tarieven die:
 - 1°. Zijn of worden vastgesteld met inachtneming van onjuiste of onvolledige gegevens en de Autoriteit Consument en Markt, bij beschikking over juiste of volledige gegevens, andere tarieven zou hebben vastgesteld;
 - 2°. Zijn of worden vastgesteld met gebruikmaking van geschatte gegevens en de feitelijke gegevens daarvan afwijken;

3°. Zijn of worden vastgesteld met gebruikmaking van gegevens omtrent kosten voor wettelijke taken of verplichtingen, die de systeembeheerder niet heeft uitgevoerd of waarvoor de systeembeheerder geen of minder kosten heeft gemaakt.

6. Bij ministeriële regeling worden regels gesteld over:

- a. het indienen van een voorstel voor de tarieven door de transmissie- of distributiesysteembeheerder als bedoeld in het eerste lid;
- b. de procedure en wijze van besluitvorming door de Autoriteit Consument en Markt bij ontbreken van een voorstel van de transmissie- of distributiesysteembeheerder als bedoeld in eerste lid.

Artikel 3.111 inwerkingtreding en publicatie tarieven

1. De op grond van artikel 3.110 vastgestelde tarieven treden in werking op een door de Autoriteit Consument en Markt te bepalen datum en gelden tot 1 januari van het volgende jaar.
2. Indien op 1 januari de tarieven voor dat jaar nog niet zijn vastgesteld en in werking getreden, gelden de tarieven uit het voorgaande jaar tot de datum van inwerkingtreding van de tarieven voor dat jaar.
3. Een transmissie- of distributiesysteembeheerder publiceert zijn tarieven op een voor eenieder kenbare en toegankelijke wijze.